

THE WRITER WHO NEVER WROTE

Ferdinando Frega - Nando the Scribe

GILLETTE: ÒN`KỌWÉ TÍ KÒ KỌ ÌWÉ RÍ

Òkan nínú àwọn ohun àkókọ tí mo lóye ni pé òwò itẹ̀wé kò ní fí itàn mímọ̀ sílẹ̀ láìfowókàn láé. Pé tàbí yá, owó yòò kọ ètò nàà bí a ẹ̀ ń ẹ̀ igbẹ̀kẹ̀lé jáde bí ojà.

Lónìí, a tú àsírí ẹnìkan.

Kò jí ìwé itàn kan.

Ó jí ọ̀rọ̀ tí ń sọ ọ.

Obìnrin kan tẹ̀ ìwé kan jáde. Ó pè é ní ìwé itàn ifẹ̀ àkókọ̀ rẹ̀. Nínú fídíò kan, ó fẹ̀rẹ̀ máa sunkún, ó sọ fún àwọn olùwòran rẹ̀ pé:

“Èmi fúnra mi ni mo kọ ọ. Mo kàn jẹ́ kí òye àtọ̀wọ́dà ràn mí lẹ̀wọ̀ láti tún un ẹ̀. Èrò nàà jẹ́ tẹ̀mi pátápátá.”

Àwọn ènìyàn gbà á gbó.

Wọn pàtẹ̀wọ̀.

Léyìn nàà wọn sàwárí pé “tún ẹ̀” túmọ̀ sí ohun mìíràn pátápátá.

Òye àtọ̀wọ́dà kò sàtúnse àwọn àmì idánudúró.

Òun ló kọ ìwé nàà.

Obìnrin nàà kọ ibéèrè nàà.

A kò kọ ọ̀nà tẹ̀mi rí fún ipolówó. A kọ ọ fún ohun kan tí kò fani mọ̀ra rára: sísan owó kíkún ohun tí mo ń sàpẹ̀júwe.

Ọ̀dún méjìdínlógún nínú ilé-iṣẹ̀ gidi kan.

Kì í ẹ̀ èrò tí òye àtọ̀wọ́dà fẹ̀ sí i, bí kò ẹ̀ ayé tí bàbá kan fẹ̀ sí i, ẹnì tí ó ti fí ogójì ọ̀dún tirẹ̀ dókòwò sáájú mi.

Kí ló ya ẹnì tí ń kọ̀wé sọ̀tọ̀ kúrò lára ẹnì tí ń jẹ́ kí a kọ̀wé fún ọ̀un?

Kì í ẹ̀ ìmọ̀-ẹ̀rọ.

Ìmọ̀-ẹ̀rọ̀ jẹ́ irinṣẹ̀ lásán, kò yàtò sí ẹ̀rọ̀ itẹ̀wé ọ̀wọ̀ ní àwọn ọ̀dún 1950. Ìyàtò gidi ni

bóyá ara kan wà léyìn àwọn ọrò náà.
Ara kan tí ó la ohun tí àwọn ọrò náà n sàpèjúwe kojá.
Ara kan tí ó san owó gbogbo gbólóhùn pẹ̀lú ọ̀dún, àsìṣe, ikóraṇijánu, irúbo,
ìṣẹgun, àti àdánù.

Wọn n ta iwé rẹ̀ gégẹ̀ bí ilé rí ifẹ̀.
Àṣeyọ́rí tí a ṣe idánilójú rẹ̀.
Nítorí ọ̀nà ipolówó tí ó pẹ̀ jùlọ̀ ti máa n jẹ ọ̀kan náà nígbà gbogbo:
ẹ̀tàn.

Àwọn ènìyàn kì í fi bèẹ̀ dá a mọ̀.
Ó kàn máa n wú wọn lórí.

Ídì gan-an nìyẹn tí itàn mi fi gbé àkọ̀mọ̀nà mǐràn:
“Ìwé owó tí àkókò n gbé kalẹ̀ fún àwọn tí ó gbà pé àwọn lè san án léyìn náà.”

N kò ní di olókíkí láé.
N kò ní di ọ̀lọ̀rọ̀ láé.
Sùgbọ̀n kò ní ṣeé ṣe láti gbàgbé mi.

Ferdinando Frega